

בתי המשפט

עת"מ 8018/08		בית המשפט המחוזי בירושלים	
		בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים	
22/12/2008		כבוד השופט דוד חשין, סגן נשיא	לפני:

בעניין: 1. _____ אבו גרבייה
2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר
לוטה זלצברגר ז"ל

ע"י ב"כ עו"ד אנדרה רוזנטל

העותרים

נ ג ד

משרד הפנים
ע"י פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)
עו"ד יעל ענתבי-שרון

המשיב

פסק דין

1. עתירה זו עניינה בסירובו של המשיב לבקשה לאיחוד משפחות (אחמ"ש) שהגישה העותרת 1, תושבת קבע בישראל (להלן - העותרת), עבור בעלה, _____ אבו גרבייה, תושב האזור, שלא צורף לעתירה.

רקע

2. בשנת 1989 נישאו בני הזוג ולהם 6 ילדים, שנולדו כולם בירושלים. בשנת 1994 הגישה העותרת בקשה לאחמ"ש עבור בעלה (להלן - המוזמן). הבקשה אושרה והמוזמן קיבל היתר זמני לישיבה בישראל, שהוארך מפעם לפעם, במסגרת ההליך המדורג. תוקף ההיתר האחרון הסתיים ביום 15.6.06. ביום 21.3.06, בטרם פקע ההיתר האחרון, פנתה העותרת למשיב לצורך הארכתו. ביום 7.3.07 הודיע המשיב כי הוחלט לסרב לבקשה לאיחוד משפחות, מחמת טעמים בטחוניים - "בן משפחה של המוזמן פעיל בארגון טרור, וכמו כן בן משפחה נוסף פעיל ברשות הפלסטינית" (מש/1). ביום 16.4.07 הוגש ערר על החלטת הסירוב (ע/3).

3. ביום 6.1.08, משלא ניתנה החלטת המשיב בערר, הוגשה העתירה. ביום 17.1.08 הגישו העותרים, בהסכמה, תוספת טיעון לעניין החומר המודיעיני החסוי. במכתב מיום 13.2.08 הודיע המשיב לעותרת כי במסגרת בחינת הערר הובאה לפניו עמדת גורמי הבטחון, לפיה יש להתנגד לאישור הבקשה לאור מידע משמעותי הקיים נגד בני משפחתו של המוזמן (מש/3). המשיב הוסיף כי קיים חומר בטחוני עדכני אודות בני המשפחה

שהתקבל גם לאחר מתן היתר השהייה האחרון. כן התייחס המשיב במכתבו למידע גלוי בעניין ארבעת אחיו של המוזמן, ששלושה מהם הוחזקו בעבר במאסר או במעצר, לתקופות שונות, בין השנים 1989 - 1994. לסיום הודיע המשיב לעותרת כי בטרם מתן החלטתו בערר, באפשרותה להגיב על תוכן מכתבו בתוך 14 יום. בעקבות זאת, ביום 2.3.08, הגישה העותרת את תגובתה, בה ציינה, בין היתר, כי המעצרים והמאסרים של בני המשפחה היו "במאה הקודמת", וכי תוכנו של החומר העדכני אינו ידוע לה. ביום 11.3.08 הודיע המשיב כי לאחר שבחן בשנית את חוות הדעת של גורמי הבטחון מזה ואת טענות העותרים בערר מזה, החליט לדחות את הערר ולהותיר את הסירוב על כנו. על עמדתו זו חזר גם בכתב התשובה.

4. במהלך הדיון בעתירה נערך גם, בהסכמת הצדדים, דיון במעמד צד אחד, במסגרתו העיד בפני נציג שירות הבטחון, שהציג לעיוני חומר מודיעיני שלילי (חב"ש) עדכני אודות אחיו של המוזמן, בליווי הסברים, וגם השיב לשאלותיי. בתום הדיון במעמד הצדדים, נעתרתי לבקשת העותרים ואיפשרתי להם להגיש טיעונים משלימים בכתב, וכך גם למשיב.

עיקרי טענות הצדדים

5. העותרים טוענים כי החלטת המשיב, המבוססת בעיקרה על חומר מודיעיני חסוי, אינה חסינה בפני ביקורת שיפוטית. לטענתם, נוכח הפגיעה הקשה שהחלטת הסירוב מסבה לבני משפחת העותרת, בהינתן שבני הזוג נישאו בשנת 1989 ומתגוררים בישראל עם ששת ילדיהם, נדרש בית המשפט להרחיב את שדה ביקורתו וליתן פרשנות מצמצמת להוראת סעיף 3ד [לחוק האזרחות והכניסה לישראל](#) (הוראת שעה), התשס"ג – 2003 (להלן – חוק הוראת השעה), שעיגן בחוק את ה"מניעה בטחונית" כעילת סירוב לבקשת למתן היתרי שהייה או רשיון ישיבה לתושבי האזור. לטענתם, נוכח פגיעתה של החלטת המשיב בזכות היסוד של העותרת לחיי משפחה, כמו גם בטובת הילדים, על הבית המשפט לשקול, במקרים המתאימים, להזמין בפניו את מקורות המידע עצמם כדי להחליט אם ניתן לסמוך על המידע שמסרו, ולא להסתמך רק על הערכת גורמי הבטחון. כן טוענים הם, כי מפאת הפגיעה בתא המשפחתי המובנית בסירוב לבקשת אחמ"ש, יש לפרש את הדיבור "עלולים להוות סיכון ביטחוני", שבסעיף 3ד לחוק, באופן מצמצם, כך שמשמעותו תהא הערכה חד משמעית כי שהיית המוזמן בישראל תוביל קרוב לוודאי לסיכון בטחון המדינה. העותרים מדגישים כי המידע על בני משפחתו של המוזמן היה ידוע למשיב כבר בעת שאישר את בקשת האחמ"ש, ומידע זה אף לא מנע מהמשיב לחזור ולהאריך לו את היתר השהייה עד לשנת 2006. עוד טוענים העותרים, כי הואיל והבקשה הוגשה בטרם נתקבל חוק הוראת השעה, סירובו של המשיב, הנסמך על חוק זה, אינו כדין.

המשיב טוען מנגד, כי סירובו לבקשת האחמ"ש נסמך במקרה זה על הערכה של גורמי הבטחון כי אישור הבקשה בעת הזאת טומן בחובו סיכון פוטנציאלי לבטחון המדינה. זאת

נוכח הקשרים שיש לבני משפחתו של המוזמן עם ארגוני טרור והחשש כי שהותו בארץ תנוצל לפגיעה בבטחון הציבור. המשיב מציין, כי הוראת סעיף 3ד לחוק הוראת השעה איננה מבחינה בין מניעה בטחונית ישירה, הנעוצה במוזמן עצמו, לבין מניעה בטחונית עקיפה, שמקורה בסיכון בטחונית הנשקף מבן משפחתו. כן מציין המשיב, כי בעבר דחה בקשה אחמ"ש של אחד מאחיו של המוזמן (ג'יהאד), על רקע מידע הקושר את האח למערך האבטחה של הרשות הפלסטינית בהר הבית וכן לארגון התנזים, ובית משפט זה דחה את עתירתו של האח נגד החלטת המשיב ([עת"מ 1074/04 אבו ע'רביה נ' שר הפנים](#), ניתן ביום 18.6.06, מפי השופט ב' אוקון). עוד מציין המשיב, כי שלושה אחים נוספים של המוזמן נאסרו או נעצרו בעבר, חלקם בשל הכאת שוטר מג"ב או על רקע פח"ע. לטענתו, דרישת העותרים כי בית המשפט יזמן את מקורות המידע להופיע בפניו חורגת מאופן פעילותו של בית המשפט לעניינים מינהליים, הבוחן את סבירות החלטת המשיב ומתיר למשיב להסתמך על ראיות מינהליות לצורך גיבוש החלטתו. כמו כן, הדרישה להזמנת המודיעים הועלתה לראשונה, לאחר הדיון במעמד צד אחד. המשיב טוען כי זכותם שלילדי העותרת לחיי משפחה, ככל שקיימת זכות כזאת, ניצבת אל מול זכות המדינה לשמור על בטחונה, ובהינתן המניעה הבטחונית – זכותה של המדינה גוברת.

דיון

6. בשנת 2005 תוקן חוק הוראת השעה והוסף לו סעיף 3ד בדבר "מניעה בטחונית". סעיף זה בא לעגן, למעשה, את הפרקטיקה שנהגה גם קודם לתיקון לחוק, במסגרת הפעלת שיקול דעת שר הפנים בבוחנו בקשות לאיחוד משפחות (השוו לדברי כבוד הנשיא ברק [בבג"צ 2028/05 אמארה נ' שר הפנים](#), ניתן ביום 10.7.06, פסקה 9, להלן - **פרשת אמארה**). לאור זאת, אין בידי לקבל את טענת העותרים לפיה לא היה המשיב רשאי לסמוך את סירובו, במקרה זה, על חוק הוראת השעה, שהתקבל בכנסת לאחר הגשת הבקשה לאחמ"ש.

7. מנגד, אינני שולל את טענת העותרים כי בית המשפט זה יורה, במקרים מתאימים, על הזמנת מקור המידע עצמו לצורך בדיקת מהימנותו (השוו [לבג"צ 11064/05 אלגדאיל נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית](#), ניתן ביום 5.12.05). לא נעלם ממני כי הדברים נאמרו שם בהקשר להליך של ביקורת שיפוטית על החלטה בדבר מעצר מינהלי. אך סבורני, כי הדברים יפים גם לביקורת שבית משפט זה מפעיל על החלטה של המשיב להפסיק הליך של איחוד משפחות, וזאת נוכח הפגיעה החמורה שהחלטה כזו מסבה לתא המשפחתי ולזכותו של המזמין, תושב הקבע, לחיי משפחה. עם זאת, המקרים בהם יורה בית המשפט על הזמנת המקור, יהיו, מטבע הדברים, חריגים ונדירים, בשים לב גם לסדרי הדין ודיני הראיות הנוהגים בבית המשפט לעניינים מינהליים בדונו בעתירה מינהלית ([עע"מ](#)

[10811/04 סורחי נ' משרד הפנים, פ"ד נט\(6\), 411](#). במקרה הנוכחי, לא מצאתי כל צורך לעשות כן.

8. טוענים העותרים, כי על בית המשפט ליתן פרשנות מצמצמת לדיבור "עלולים להוות סיכון ביטחוני", שבסעיף 3ד לחוק הוראת השעה, באופן שמובנו יהא הערכה חד משמעית כי שהיית המוזמן בישראל תוביל **קרוב לוודאי** לסיכון בטחון המדינה. דא עקא, פרשנות זו אינה עולה בקנה אחד עם טעמו הביטחוני של חוק הוראת השעה ותכליתו (ראו הצעת [חוק האזרחות והכניסה לישראל](#) (הוראת שעה) (תיקון מס' 1), התשס"ג-2003, ה"ח הממשלה 173 ; [בג"צ 7052/03 עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' שר הפנים](#), פסקה 79 לפסק דינו של הנשיא ברק, ניתן ביום 14.5.06 ; וראו גם [עת"מ 8182/08 מרבוץ נ' מנהל לשכת האוכלוסין בירושלים המזרחית](#), ניתן ביום 23.11.08, פסקה 13). משכך, דין הטענה להידחות.

9. בפרשת **אמארה**, שגם בה נדון סירוב של שר הפנים **להאריך** תוקפו של היתר שהייה בשל "מניעה בטחונית", ציין כבוד הנשיא ברק כי החלטות שר הפנים, בבקשות אחמ"ש, מתבססות על בדיקה פרטנית ואינדיבידואלית של הנוגעים בדבר, וקבע כי בדיקה כאמור הינה ללא ספק אמצעי ראוי ומידתי, שנועד לאתר סכנה פוטנציאלית מפלוני כדי להסיר, עד כמה שניתן, פגיעה בבטחון המדינה.

10. ומן הכלל אל הפרט: מהמידע החסוי שהוצג בפניי, עולה כי אחדים מאחיו של המוזמן עלולים להוות סיכון לבטחון המדינה. אוסיף, כי הגם שהמידע הגלוי, כשלעצמו, לא היה די בו, בנסיבות המקרה, לקטוע את ההליך המדורג שהמוזמן החל בו לפני כעשור שנים, בעקבות אישורה של הבקשה לאיחוד משפחות, הרי שלנוכח התווספותו של המידע החסוי, רשאי היה המשיב להביא בחשבון שיקוליו גם את המידע הגלוי, לצורך קביעתו כי קיימת במקרה זה מניעה בטחונית להמשיך את הליך איחוד המשפחות. נוכח האמור, באתי למסקנה כי החלטת המשיב עומדת במבחן הסבירות והמידתיות, כנדרש ממנה, ולפיכך אין מקום להתערב בהחלטתו, על אף שמדובר במקרה זה במניעה בטחונית עקיפה.

11. לסיכום, העתירה נדחת. בנסיבות העניין אין צו להוצאות. הצו הארעי ימשיך לעמוד על כנו למשך 45 ימים נוספים מהיום.

המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים בפקסימיליה.

ניתן היום, כ"ה בכסלו התשס"ט (22 בדצמבר 2008), בהעדר הצדדים.